

PRIODIVERSITY LIFE

LIFE22-IPN-FI-Priodiversity LIFE

Guiding materials for exhibition on biodiversity loss

Deliverable No 92, D9.8

23.5.2026

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

**Co-funded by
the European Union**

Abstract: guiding materials for exhibition on biodiversity loss

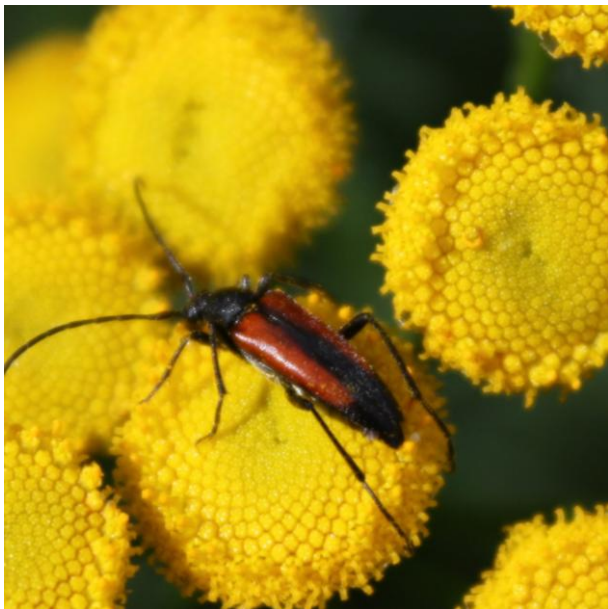
Finnish Nature Centre Haltia's new special exhibition deals with biodiversity loss and climate change in a participatory and gamified way. In the exhibition, called *Game Over?*, a visitor is not just a spectator, but an active player whose everyday choices matter.

The visitors have the opportunity to reflect on the impact of their choices and discover solutions that suit them personally through a gamified experience based on scientific research. Every visitor will leave Haltia with at least one concrete action they can take to strengthen biodiversity.

The exhibition was opened in May 2026 and the following pages contain the guiding materials for the game intro and different game parts in Finnish.

Picture: The introduction at the exhibition arrival and its credits. Photo by Petri Ryöppy.

Kuvat: jäärä/ kuviasuomesta.fi; Metsähallitus (peippo, orava, suo ja ranta/ Jussi Helimäki, rakkohauru/Essi Keskinen, ahven/ Jari Ilmonen, metsä/ Laura Kammonen, pöckelökääpä/ Teemu Rintala)

Kuva: Maria Salin/ Luontokeskus Haltia

MASTER
Sp. z o.o.
Miejscowość: Pruszków
Ulica: 11
KOD ODPADU: 15 01 02
**OPAKOWANIA Z TWORZYW
SZTUCZNYCH- FOLIA**

MASTER
Sp. z o.o.
Miejscowość: Pruszków
Ulica: 11
KOD ODPADU: 15 01 04
**OPAKOWANIA Z METALI-
PUSZKA ALUMINIOWA**

MASTER
Sp. z o.o.
Miejscowość: Pruszków
Ulica: 11
KOD ODPADU: 20 01 01
**PAPIER I
TEKTURA**

MASTER
Sp. z o.o.
Miejscowość: Pruszków
Ulica: 11
KOD ODPADU: 15 01 07
**OPAKOWANIA
ZE SZKŁA**

Uudet maanviljelytekniikat auttavat maaperää sitomaan ilmastomuutosta aiheuttavaa hiilidioksidia ja lisäävät luonnon monimuotoisuutta. Älä poista tai lisää yhtään palikkaa.	Suomessa lisätään suojelualueiden määrää. Älä poista tai lisää yhtään palikkaa.
Ilmasto kuumenee, kun kasvihuonekaasupäästöjä ei saada vähennettyä. Poista yksi keltainen ilmastopalikka. 2	Perheesi vaihtaa lentämistä vaativan lomamatkan kotimaan pyöräilylomaan. Voit lisätä toisten kanssa yhdessä yhden keltaisen palikan rakennelman sisään tukemaan rakennelmaa. 12
Pelloilta valuu sadevesien mukana ravinteita jokiin ja niitä pitkin Itämereen. Tämä rehevöittää Itämeren. Poista yksi sininen vesistöpalikka. 1	Ilmastomuutos lämmittää valtamerien vettä. Korallit eivät voi elää liian lämpimässä vedessä. Poista kaksi sinistä vesistöpalikka. 14
Tehtaiden jätevesiä puhdistetaan tehokkaammin, eikä rahtilaivojen jätevesiä päästetä enää Itämereen. Itämeren tila paranee. Lisää yksi sininen vesistöpalikka rakennelman sisään tukemaan sitä. 9	Puun käyttäminen energiantuotannossa lisääntyy. Poista kaksi vihreää metsäpalikkaa. 7
Annat ystävälle lahjaksi tavaroiden sijaan suojeltua metsää. Voit lisätä toisten kanssa yhdessä yhden vihreän palikan rakennelman sisään tukemaan rakennelmaa.	Energiavoimalassa poltetaan turvetta lämmön tuottamiseksi. Poista yksi ruskea suopalikka. 15

Osallistut soiden ennallistamiseen. Voit lisätä toisten kanssa yhdessä yhden ruskean palikan rakennelman sisään tukemaan rakennelmaa.	Vanhojen metsien väheneminen johtaa eliölajien vähenemiseen kaikkialla maailmassa. Poista yksi pinkki eliöpalikka. 4
Kaloja kalastetaan enemmän kuin niitä syntyy lisää. Tämä ylikalastaminen vähentää kalojen määrää. Poista yksi pinkki eliöpalikka. 10	Lahjoitat luonnonsuojelujärjestölle rahaa liito-oravan suojeluun. Liito-oraville sopivat metsät ovat monien muidenkin lajien elinympäristöjä. Lisää toisten kanssa yhdessä yksi pinkki palikka rakennelman sisään tukemaan rakennelmaa.
Teet elämäntapamuutoksen: syöt kasviperäistä ruokaa, ostat vähemmän tavaroita ja liikut julkisilla kulkuneuvoilla. 16 Voit poistaa tornin ylimmästä kerroksesta punaisen, violetin tai mustan palikan.	Viljelyssä käytettävät hyönteis- ja rikkakasvimyrkyt vähentävät pölyttäjähöyryjen määrää. Lisää yksi punainen ruuantuotantopalikka. 5
Muoviroskia päätty meriin ja tekokuituisia vaatteita pestään runsaasti. Tämän vuoksi mikromuovin määrä vesistöissä lisääntyy. Lisää yksi musta saastuttamispalikka.	Lihan kulutus ei vähene, minkä vuoksi raivataan edelleen peltoja laitumiksi ja rehun kasvatukseen. Tämä aiheuttaa metsäkatoa. Lisää yksi punainen ruuantuotantopalikka. 11
Luonnontilaiselle suolle perustetaan kaivos. Lisää yksi oranssi teollisuuspalikka. 13	Valitset kierrätyspaperista valmistetun paperituotteen. Voit poistaa yhden oranssin palikan tornin huipulta.

Ihmiset ostavat pikamuotia. Lisää yksi violetti ylikulutuspalikka. 3	Ihmiset jättävät sähkölaitteensa päälle yön yli. Lisää yksi violetti ylikulutuspalikka.
Ihmiset harkitsevat ostopäätöksiään ja jättävät turhat tavarat ostamatta. Poista yksi violetti ylikulutuspalikka.	Ihmiset eivät käytä julkisia kulkuneuvoja. Yksityisautoilun määrä kasvaa. Lisää yksi musta saastuttamispalikka. 8
Teollisuusalue laajenee vanhalle niitylle. Lisää yksi harmaa rakentamisen palikka. 6	Metsä kaadetaan uuden asuinalueen tieltä. Lisää yksi harmaa rakentamisen palikka.
Luontokadon aiheuttaja -palikat (21) ruuantuotanto 6: punainen ylikulutus 5: violetti teollisuus 4: oranssi saastuttaminen 3: musta rakentaminen 3: harmaa	Elinympäristö ja -olosuhdepalikat (27) vesistö 8: sininen metsä 6: vihreä suo 5: ruskea ilmasto 5: keltainen eliö 3: pinkki

Kortteja on enemmän kuin Game over? -opastuksella tarvitaan (numeroidut kortit), jotta peliä voidaan pelata myös pidempänä versiona esimerkiksi luontokoulussa.

Elinympäristö ja -olosuhdepalikat

 vesistö

 metsä

 suo

 ilmasto

 eliö

Luontokadon aiheuttaja -palikat

 ruuantuotanto

 ylikulutus

 teollisuus

 saastuttaminen

 rakentaminen